

كتاب آنلайн

مراجع تخصصی عرضه آنلاین کتاب

مشکاهده

چند صفحه
اول کتاب

دوره میانی

برای شروع...

برای شروع و تمرین، این درس رو برات به مباحث کوچکتر تقسیم کردیم و از هر مبحث تعدادی تست آموزش گذاشتیم. پس می‌تونی قبل از هر مبحث، اول بری سراغ کتاب و اون رو با همه نکاتش مطالعه کنی و بعد بیای اینجا تست‌هاش رو بزنی تا فرم کلی تست‌ها تا حدودی دستت بیاد و با آمادگی بیشتری بری سراغ بقیه سوالات.

بحث ۱: شیخ‌الرئیس فلسفه

۲۸۰۶. کدامیک از القاب معروف ابوعلی سینا در اروپا می‌باشد؟
 ۱) شیخ‌الرئیس   ۲) شاهزاده اطباء
 ۳) حجۃ‌الحق   ۴) ابن‌سینا
۲۸۰۷. زندگی‌نامه‌ای که ابن‌سینا برای جوزجانی نگاشته بود، مشتعل بر چه موضوعی بوده است؟
 ۱) مسائلی از منطق   ۲) مراحل رشد علمی ابن‌سینا
 ۳) توصیه‌های علمی ابن‌سینا
۲۸۰۸. پدر شیخ‌الرئیس در کودکی او را به معلم قرآن و سپرده بود و او در منطق شاگرد بود.
 ۱) ادب - ناتالی   ۲) ریاضیات - ابن‌ابی‌اصبیعه
 ۳) ریاضیات - ناتالی
۲۸۰۹. ابن‌سینا به چه القابی در مشرق‌زمین و اروپا شهرت داشت؟
 ۱) در مشرق‌زمین شیخ‌الرئیس و حجۃ‌الحق، در اروپا اویستا و شاهزاده اطباء
 ۲) در مشرق‌زمین به شیخ‌الرئیس و شاهزاده اطباء، در اروپا به اویسن و اویستا
 ۳) در مشرق‌زمین حجۃ‌الحق و ابوعلی سینا، در اروپا به شیخ ایرانی و شاهزاده اطباء
 ۴) در مشرق‌زمین به شیخ‌الرئیس و حجۃ‌الحق، در اروپا به اویستا و شاهزاده فلاسفه
۲۸۱۰. ابن‌سینا در فلسفه مشایی از روش بهره می‌برد که آن را از پایه‌گذارش، فیلسوف بزرگ پیش از خود آموخته بود.
 ۱) عقلی و استدلایی - ارسسطو   ۲) عقلی و تجربی - فارابی
 ۳) عقلی و استدلایی - فارابی - قانون

بحث ۲: تألیفات ابن‌سینا

۲۸۱۱. کتاب دایرة المعارف علمی و فلسفی ابن‌سینا است و آخرین آرای او در قابل دسترس است. کتاب رابه‌زبان فارسی نوشته است و کتاب نیز ربطی به فلسفه و منطق ندارد و پژوهشگی است.
 ۱) شفا - نجات - دانشنامه علایی - نجات
 ۲) شفا - اشارات و تنبیهات - دانشنامه علایی - قانون
 ۳) دانشنامه علایی - انصاف - دانشنامه علایی - شفا
 ۴) دانشنامه علایی - اشارات و تنبیهات - انصاف - شفا
۲۸۱۲. به ترتیب عنوانین مطرح شده مربوط به کدامیک از آثار ابن‌سیناست؟ «قره‌نگ‌نامه پژوهشگی» - آخرین دیدگاه‌ها در باب حکمت - دایرة المعارف عظیم علمی و فلسفی
 ۱) شفا - دانشنامه علایی - قانون   ۲) شفا - اشارات و تنبیهات - شفا   ۳) قانون - دانشنامه علایی - شفا
 ۴) معرفت‌ترین و مهم‌ترین آثار ابن‌سینا به ترتیب با کدام گزینه مطابقت دارد؟
 ۱) اشارات و تنبیهات - شفا   ۲) شفا - قانون
 ۳) اشارات و تنبیهات - قانون   ۴) قانون - شفا
۲۸۱۴. کدام گزینه به کتاب متفاوتی مربوط است?
 ۱) آخرین نقطه‌نظرات ابن‌سینا درباره حکمت در این اثر آمده است.
 ۲) این کتاب هم‌اکنون نیز در مراکز دانشگاهی اهمیت بالایی دارد.
 ۳) می‌توان این کتاب را یک دایرة المعارف بزرگ علمی و فلسفی به حساب آورد.
 ۴) کتاب موردنظر بهترین گزینه برای مطالعه حکمت مشائی است.
۲۸۱۵. هریک از اوصاف زیر به ترتیب مربوط به کدامیک از آثار ابن‌سیناست?
 - نوعی قره‌نگ‌نامه پژوهشگی است.
 - بیان مختصر فلسفه ابن‌سیناست.
 - دارای بیست جزء و شامل ۲۸ هزار مسئله بوده است.
 ۱) شفا - انصاف - نجات   ۲) قانون - انصاف - نجات
 ۳) شفا - نجات - انصاف   ۴) قانون - نجات - انصاف

بحث ۳: طبیعت‌شناسی ابن سینا

۳۸۱۶. از منظر شیخ الرئیس آنچه سبب خلق عالم به صورت نظام احسن شده است، چیست و چه چیزی موجودات را به سوی کمال رهنمون می‌کند؟

- (۱) طبیعت شیء - اعتدال طبیعت
- (۲) عنایت الهی - طبیعت شیء
- (۳) لطف و رحمت - اعتدال طبیعت
- (۴) عنایت الهی - لطف و رحمت

۳۸۱۷. دلیل و غایت وجودی شرور جهان چیست؟

- (۱) تفکیک خوب از بد
- (۲) ادراک زیبایی در مقابل زشتی
- (۳) کمک به کمال نهایی طبیعت
- (۴) مخالفت با طبع و ذات عالم

۳۸۱۸. کدام گزینه از منظر ابن سینا در کنار تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا، دانشمند را از ظواهر عبور می‌دهد؟

- (۱) تحقیق در روابط میان پدیده‌ها
- (۲) بررسی طبیعت هر شیء
- (۳) مطالعه آثار اجزای جهان ماده
- (۴) توجه به نیاز ذاتی اشیا

۳۸۱۹. کدام عبارت با نظر ابن سینا درباره طبیعت مطابقت ندارد؟

- (۱) نظام حاکم در عالم طبیعت به نحوی است که دلوری کلی درباره طبیعت با توجه به بخش کوچکی از آن میسر است.
- (۲) هر موجودی با توجه به طبیعت خویش رو به سوی کمال خاص خود است.
- (۳) شرور و ناقص طبیعی به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کند.
- (۴) به شرط عدم موافع در راه طبیعت اشیاء به کمال خویش دست می‌یابند.

۳۸۲۰. بر طبق نظر شیخ الرئیس دستیابی به کنه اشیا از طریق کدام مورد حاصل می‌شود؟

- (۱) ارتباط با طبیعت شیء
- (۲) ارتباط با مبدأ وجود
- (۳) ارتباط با مبدأ و متأثر از شیء
- (۴) ارتباط با حقیقت هستی

بحث ۴: حکیم اشراقی و پایه‌گذاری هنگفت فلسفی اشراق

۳۸۲۱. سه‌روری تحصیل خود را در آغاز کرد و در با اندیشه‌های ابن سینا آشنایی یافت.

- (۱) مراغه - اصفهان
- (۲) زنجان - اصفهان
- (۳) مراغه - همدان
- (۴) زنجان - همدان

۳۸۲۲. همراه سه‌روری در سفرهایش بود و نتیجه این سفرها بود.

- (۱) شاگرد وفادارش - نوشتن کتاب حکمة الاشراق
- (۲) سلوک معمتوی و عرفانی - نوشتن کتاب حکمة الاشراق
- (۳) شاگرد وفادارش - نائل شدن به مقامات عالی عرفان و حکمت
- (۴) سلوک معمتوی و عرفانی - نائل شدن به مقامات عالی عرفان و حکمت

۳۸۲۲. چرا کتاب «حکمة الاشراق» مهم‌ترین کتاب سه‌روری است؟

- (۱) در این کتاب مراحل سیر و سلوک روحانی و قلبی را شرح داد.
- (۲) به شیوه مشائیان، حکمت اشراقی را پایه‌گذاری کرد.

۳۸۲۴. اگر کسی صرفاً از طریق عقل در راه کسب حقیقت بکوشد از منظر سه‌روری

- (۱) به ضلالت و گمراهی کشیده می‌شود.
- (۲) به نتایج نادرست خواهد رسید.
- (۳) عمل و تلاش او بی نتیجه خواهد بود.
- (۴) ممکن است به ضرورت شهود برسد.

۳۸۲۵. کدام گزینه در مورد کسی که بدون بهره‌گیری از عقل به سیر و سلوک می‌پردازد، از دیدگاه سه‌روری درست است؟

- (۱) احتمال به نتیجه رسیدن از کسی که صرفاً از عقل بهره می‌برد بیشتر است.
- (۲) چنین کسی را اگرچه به دنبال کسب حقیقت باشد، نمی‌توان قیلسوف نامید.
- (۳) نتیجه چنین سیر و سلوکی هر چند روحانی باشد، گمراهی است.
- (۴) این فرد به حقیقت دست می‌یابد، اما حجتی برای دیگران ندارد.

بحث ۵: اشراق نور

۳۸۲۶. در فلسفه اشراقی کدام مورد علت غیر قابل مشاهده بودن فرشته‌گان مقرب است؟

- (۱) نورانیت زیاد
- (۲) تجرد از ماده
- (۳) دید محدود موجودات مغرب
- (۴) تاریکی مغرب

۳۸۲۷. در فلسفه اشراقی ذات نخستین چگونه متجلی می‌شود؟

- (۱) نورافشانی پیوسته
- (۲) آفرینش فرشته‌گان
- (۳) خلق موجودات
- (۴) حیات‌بخشی به موجودات زنده

۳۸۲۸. کدام مورد از دیدگاه شیخ اشراق، در خصوص تجلی ذات نخستین، تاسازگار است؟

- (۱) نور مطلق، یعنی خدا پیوسته نورافشانی می‌کند و متجلی می‌شود.
- (۲) نور مطلق، با اشعه خود به همه چیز حیات می‌بخشد.
- (۳) همه چیز در این جهان پرتویی از نور ذات است.
- (۴) نور مطلق خدا نورافشانی می‌کند، ولی دیگر موجودات را آشکار نمی‌کند.

۳۸۲۹. در فلسفه سه‌روری اشیای دیگر از مبدأ جهان پدید آمده و رستگاری عبارت است از

- (۱) عنایت و توجه - وصول تام به این مبدأ
- (۲) تابش و پرتو - وصول تام به این مبدأ به او
- (۳) تابش و پرتو - تمام و کمال این مبدأ به او
- (۴) تابش و پرتو - وصول تام به این مبدأ

۳۸۳۰. در تعریف اشراق به ترتیب چه اموری باعث آفرینش موجودات - حیات چیزها - زیبایی و کمال در مخلوقات می‌گردند؟

- (۱) اشراق نور محض - اشعة متبوع نور - رحمت خداوند
- (۲) اشعة متبوع نور - تجلی ذات باری در پدیده‌ها - رحمت خداوند
- (۳) نورافشانی ذات احادیث - رحمت خداوند - وصول کامل به روشنایی
- (۴) عنایت خداوند - اشراق نور محض - تجلی ذات باری در پدیده‌های جهان

بحث ۶: دسته‌بندی جویندگان معرفت

۲۸۲۱. سهروردی «حکیم متأله» را در کدام دسته از «جویندگان معرفت» قرار می‌دهد؟

۱) تازه عطش و شوق معرفت یافته‌اند و جویای آن هستند.

۲) به طریقه برهان و فلسفه استدلالی توجهی ندارند و فقط تصفیه نفس می‌کنند.

۳) در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و به اشراق و عرفان هم دست یافته‌اند.

۴) در فلسفه استدلالی به کمال رسیده‌اند ولی از ذوق و عرفان پره ندارند.

۲۸۲۲. کدام یک با منظور سهروردی از ا مقام خلافت، ناسازگار است؟

۱) مستلزم دریافت بی‌واسطه حقایق از خداوند است.

۲) مستلزم حکمتی است که برهان و عرفان در آن جمع است.

۳) همواره در جهان، مظہری برای آن وجود دارد.

۴)

۲۸۲۳. در اندیشه‌های سهروردی جهان در چه صورت به زیر سایه تاریکی خواهد رفت؟

۱) عدم وجود حکیم متأله

۲) خالی ماندن جهان از تدبیر حکیم متأله

۳) عدم دریافت حقایق از خداوند توسط حکیم متأله

۴)

۲۸۲۴. حکیم متأله کدام یک از ویژگی‌های زیر را لزوماً دارا نیست؟

۱) در اصل ریاست واقعی جهان در دست او می‌باشد.

۲) ریاست تامه در هر حال در شان اوت.

۳) کدام مورد از ویژگی‌های ضروری حکیم متأله نیست؟

۱) دارای مقام استادی در بحث

۲) دستیابی به عرفان و شهود

برای مهارت...

حالا تست زنی رو جدی‌تر شروع کن تا مهارت تو این درس بیشتر بشه.

۲۸۲۶. حجه الحق، معلم اول، اویسن، به ترتیب القاب کدام یک از فلاسفه است؟

۱) سهروردی - فارابی - ابوعلی سینا - ارسطو - سهروردی

۲) این سینا - فارابی - ارسطو - سهروردی

۳) این سینا - ابوعلی سینا

۴) اویسن - شاهزاده اطبا

۱) اویسن - شیخ الرئیس

۲) این سینا - این سینا

۱) فارابی - این سینا

۳) این سینا - شفا

۱) نجات - شفا

۴) الهیات شفا

۱) شفای این سینا

۲۸۴۰. هر یک از آثار باقی‌مانده از این سینا که به عنوان «دایرة المعارف علمی و فلسفی، فرهنگ‌نامه پزشکی، ابواب مختلف حکمت و آخرین دیدگاه‌های فلسفی»، به جای مانده، به ترتیب کدام است؟

۱) قانون - شفا - اشارات و تنبیهات - دانشنامه علایی

۱) قانون - شفا - دانشنامه علایی

۲) شفا - قانون - دانشنامه علایی - اشارات و تنبیهات

۱) قانون - شفا - دانشنامه علایی - اشارات و تنبیهات

۳) شفا - قانون - دانشنامه علایی

۱) مبتنتی بر نظر شیخ اشراق کدام یک ویژگی حکیم متأله است؟

۱) شوق و اشتیاق کسب معرفت حقیقی سبب جویندگی اش شده است.

۱) فقط تصفیه نفس می‌کنند و از طریق پاکی اش حقیقت را شهود می‌کنند

۲) در برهان استاد است و تصفیه نفس می‌کند.

۱) برهان و استدلال در او به کمال رسیده است.

کمرکر تست‌ها دارن جون می‌گیرن! تو هم جون بگیر و همین‌طور با انرژی ادامه بده! خداقوت!

۲۸۴۲. خداوند عالم طبیعت را با خود پدید آورده و به نظر این سینا سیل باشد.

۱) لطف - ممکن است ویرانگر

۲) قدرت - نمی‌تواند برای طبیعت مضر

۱) قدرت - ممکن است ویرانگر

۲۸۴۳. طبیعت‌شناسی این سینا چگونه است و چرا این عالم را به «طبیعت» نام‌گذاری کرده‌اند؟

۱) طبیعت دارای هدف و غایتی است. - طبیعت مجموعه اشیای بالفعل و موجود اعم از طبیعی و ماوراء الطبیعی است.

۲) طبیعت‌شناسی این سینا براساس مبانی هستی‌شناسی است. - طبیعت همان هستی است که دارای ذات و ماهیت است.

۳) طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصد خاصی دارد. - اجزای این عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند.

۴) عالم طبیعت سیر نزولی عالم ماوراء طبیعت است. - طبیعت نزد این سینا به یک مفهوم انتزاعی در ذهن اشاره دارد.

۲۸۴۴. به نظر ابن‌سینا، طبیعت هر شیء آن را به سوی

- (۱) اعتدال و تجرد سوق می‌دهد و در این راه هیچ مانعی کارساز نیست.
- (۲) اعتدال و تجرد سوق می‌دهد و در این راه تنها مانع غیرمادی کارساز است.
- (۳) خیر و کمال سوق می‌دهد و مددسان آن عقل اول است.
- (۴) خیر و کمال سوق می‌دهد که در ذات آن نهفته است.

۲۸۴۵. در نگاه ابن‌سینا علت نام‌گذاری عالم به طبیعت چیست و مقصد آن کجاست؟

- (۱) هم اجزای عالم و هم کل عالم ذات خاصی دارند - ذات عالم
- (۲) هم اجزای عالم و هم کل عالم ذات خاصی دارند - ذات خدا
- (۳) تفکیک عالم طبیعی از عالم مصتوی و ساخت بشر - ذات خدا
- (۴) تفکیک عالم طبیعی از عالم مصتوی و ساخت بشر - ذات عالم

۲۸۴۶. طبق نظر ابن‌سینا چگونه می‌توان به کنه اشیا پی بردن؟

- (۱) تأمل در برآر رابطه طبیعت با حقیقت هستی
- (۲) تحقیق و تأمل دقیق در رابطه با روابط میان پدیده‌ها
- (۳) تأمل در برآر رابطه طبیعت با حقیقت هستی
- (۴) توجه به ارتباط با خداوند به عنوان مبدأ وجود و هستی
- (۵) خشوع و خشیت خداوند را در دل داشتن

۲۸۴۷. از نظر ابن‌سینا دلیل اینکه همه چیز بنده و معلوک خدای متعال است در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) ذات هر چیز در ابتدای سلسله علت‌هایش به خدا می‌رسد.
- (۲) خداوند پادشاه راستین، توانگر و بی‌نیاز مطلق است.
- (۳) هیچ چیزی در هیچ چیزی از او بی‌نیاز نیست.
- (۴) تمام اشیاء به واسطه ظهور او آشکار شده‌اند.

۲۸۴۸. ابن‌سینا وجود تقایص عالم را سبب اعتدال عالم می‌داند. علت آن در کدام گزینه بیان شده است؟

- (۱) طبیعت هر شیء رو به کمال است.
- (۲) این امور لازمه کمال نهایی طبیعت هستند.
- (۳) نقص امری نسبی است نه مطلق.
- (۴) وجود موافع سبب نقص است نه ذات شیء.

۲۸۴۹. کدام گزینه در نظر ابن‌سینا در تبدیل شدن محقق به مصدق آیه «أَنَّمَا يَخْشَى اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعَلَمَاءُ» مؤثر نیست؟

- (۱) تأمل در رابطه طبیعت و خدا
- (۲) آن‌دیشه در برآر ارتباط ماوراء‌الطبیعه با طبیعت
- (۳) در نظر گرفتن نیاز ذاتی اشیا
- (۴) تحقیق در مورد روابط میان پدیده‌ها

۲۸۵۰. حکیم متاله کیست؟

- (۱) در راه عرفان و شهود و راه برهان و استدلال است.
- (۲) عطش و ذوق معرفت‌یافته‌ای که در همه حال به دنبال آن است.
- (۳) عطش و ذوق معرفت‌یافته‌ای که در همه حال به دنبال آن است.
- (۴) اهل شهودی که تصفیه نفس و شهود حکمت کند.

۲۸۵۱. کسانی که از نظر سهروردی کارشان به ضلالت خواهد کشید از کدام دسته جویندگان معرفت‌اند؟

- (۱) آنان که عطش معرفت‌یافته‌اند.
- (۲) آنان که در استدلال به کمال رسیده، اما از عرفان بی‌بهزادند.
- (۳) آنان که به استدلال بی‌توجه‌اند: اما به شهودهایی دست یافته‌اند.
- (۴) آنان که شهود و استدلال را بههم درآمیخته‌اند.

۲۸۵۲. کدام قصعت کتاب شفا در بردارنده فلسفه اوست و کدام کتابش در حمله غزنویان به اصفهان به غارت و قته است؟

- (۱) مابعدالطبیعه - دانشنامه علایی
- (۲) مابعدالطبیعه - انصاف
- (۳) الهیات - دانشنامه علایی
- (۴) الهیات - انصاف

۲۸۵۳. از نظر ابن‌سینا مقصد طبیعت از چه جانب است؟

- (۱) از جانب واجب‌الوجود
- (۲) از جانب ماوراء‌الطبیعه
- (۳) از جانب موجوداتش
- (۴) از جانب ماهیت طبیعت

۲۸۵۴. بررسی رابطه وجودی خداوند با هستی از دید ابن‌سینا شرط

- (۱) لازم - حکومت در جهان را بهدست دارد.
- (۲) لازم - در جامعه حضور دارد.
- (۳) کافی - حکومت در جهان را بهدست دارد.
- (۴) کافی - در جامعه حضور دارد.

۲۸۵۵. آخرین دیدگاه‌های ابن‌سینا در فلسفه در کدام کتابش آورده شده است؟

- (۱) الهیات شفا
- (۲) نجات
- (۳) انصاف
- (۴) اشارات

۲۸۵۶. این سخن ابن‌سینا به چه موضوعی دقیقاً اشاره کرده است؟

«روشنی وی پرده روشنی وی است»

(۱) تجلی خداوند در هستی و طبیعت

(۲) علوم طبیعی به‌تهاهی ما را به علم حقیقی نمی‌رساند.

۲۸۵۷. موضوع کدام کتاب ابن‌سینا با بقیه متفاوت است؟

- (۱) الهیات شفا
- (۲) نجات

۲۸۵۸. چرا ابن‌سینا معتقد است نظام طبیعت نظام احسن است؟

(۱) مقصدی ماورای طبیعت دارد.

(۲) با وجود ناقصی که به آن وارد شده کماکان پایرجاست.

۲۸۵۹. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) حرکات عالم طبیعت از جانب ماوراء‌الطبیعه ناشی نمی‌شود، بلکه در ذرات خود طبیعت است.
- (۲) لطف و عنایت خداوند در ساخت طبیعت به همراه حکمتش باعث شده بهتر از چیزی که ساخته قابل تصور نباشد.
- (۳) خلیفة خدا باید بتواند امور را بی‌واسطه از جانب خدا دریافت کند.

(۴) در مرکز جغرافیای عرفانی نور و ظلمت در هم پیچیده‌اند.

۲۸۶۰. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) سهروردی از ملاصدرا بهدلیل تلاش قدردانی کرد، اما روش را کنار گذاشت.
- (۲) ریاست تامه گاه از راه قهری است و گاه بدون استفاده از قهر و غلبه.
- (۳) برای شکل‌گیری علوم طبیعی باید از روش کلی نگری در شناخت طبیعت بهره برد.
- (۴) نگاه ابن‌سینا به طبیعت با دانشمندان فعلی علوم طبیعی متفاوت است.

۲۸۶۱. کدام کتاب ابن‌سینا به زبان پارسی نگاشته شده است؟

- (۱) دانشمنه علایی
- (۲) شفای
- (۳) نجات
- (۴) اشارات و تنبیهات

۲۸۶۲. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) از نظر ابن‌سینا اجزای طبیعت گاه به کمال مطلوب خود نمی‌رسند.
- (۲) از نظر ابن‌سینا آنچه ظاهرآبد است در نظام کلی جهان تأثیر مثبت دارد.
- (۳) ابن‌سینا خشوع در برابر خداوند را مشروط به نگاه وجودی به پدیده‌ها و رابطه‌شان با مبدأ هستی می‌داند.
- (۴) ابن‌سینا وجه تسمیه طبیعت را دارای طبیعت خاص دانست اجزای طبیعت می‌داند.

۲۸۶۳. شیخ اشراق رستگاری را در چه می‌داند؟

- (۱) رسیدن به درجه اشراق
- (۲) وصول کامل به ذات اقدس
- (۳) وصول به مرتبه‌ای از نور
- (۴) دستیابی به معرفت شهودی

برای انفجار...

■ نظرت چیه کمی درجه دشواری رو ببریم بالاتر؟! پس برو بینم چیکار من کن!

۲۸۶۴. فلسفه مشاء تحت تأثیر نام‌گذاری و توسط پایه‌گذاری و به وسیله مدون شد.

- (۱) روش تدریس اسطو - فارابی - بوعلی
- (۲) روش تدریس سقراط - بوعلی - فارابی
- (۳) روش تدریس اسطو - بوعلی - فارابی

۲۸۶۵. کدام گزینه با منتظر ابن‌سینا از طبیعت ناسازگار است؟

- (۱) طبیعت از مراتب مادون عالم است که هدفش در ذاتش نهفته است.
- (۲) اجزای عالم طبیعت همگی از ذاتی خاص و یکسان برخوردارند.
- (۳) ذات عالم طبیعت متشاً و مبدأ حرکات و تحولات است.
- (۴) عالم طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که مقصد خاص دارد.

۲۸۶۶. مطابق با نظر ابن‌سینا طبیعت هر شیء آن را به چه هدفی سوق می‌دهد؟

- (۱) به خیر و کمال مطلوبی که در کل عالم نهفته است.
- (۲) به اعتدال سوق می‌دهد که سبب نظم کل عالم است.
- (۳) به خیر و کمال مطلوبی که خاص هر شیء است.

۲۸۶۷. کدام گزینه از منتظر شیخ‌الرئیس، درباره مبدأ کل جهان هستی نادرست است؟

- (۱) پادشاه راستیتی که ذات هر چیزی از اوست و همه چیزهای دیگر بنته و مملوک او هستند.
- (۲) ذات هر چیزی یا از او پدید آمده یا از چیزی پدید آمده که خداوند آن را به وجود آورده است.
- (۳) پادشاه راستین آن توانگر و بینیاز مطلق است که هیچ چیز در هیچ چیز از او بینیاز نیست.
- (۴) مبدأ کل جهان هستی پادشاه راستیتی است که کل جهان را بینیاز مطلق خلق کرده است.

۲۸۶۸. کدام یک از موارد زیر، با تفکر ابن‌سینا درباره طبیعت نادرست است؟

- (۱) همه فصول برای حفظ اعتدال در طبیعت در پی یکدیگرند.
- (۲) طبیعت بالاترین مرتبه هستی است که همه هستی رو به سوی آن دارد.
- (۳) عالم طبیعت بهترین نظام ممکن یعنی نظام احسن است.
- (۴) همه بدی‌های ظاهری در واقع، زمینه‌ساز خیر و کمال بیشتر در طبیعت هستند.

۲۸۶۹. کدام گزینه از نظر سهروردی صحیح است؟

- (۱) سیر و سلوک قلبی بدون تربیت عقلاتی بی‌نتیجه است.
- (۲) عقل و شهود باید با هم مورد استفاده قرار گیرند.

۲۸۷۰. در فلسفه سهروردی زیبایی‌ها به کدام مورد تعبیر می‌شوند؟

- (۱) موهبتی از رحمت خدا
- (۲) جلوه‌ای از نور الاتوار
- (۳) گونه‌ای خاص از اشراق
- (۴) نورانیت مضاعف موجودات

۲۸۷۱. از دیدگاه سهروردی نقص «فلسفه بی‌سلوک» و «سلوک بی‌فلسفه» کدام است و حکیم متأله با کدام مورد تطبیق می‌گند؟

- (۱) گمراه‌کننده - بی‌حاصل - فیلسوف بی‌سلوک
- (۲) بی‌حاصل - گمراه‌کننده - سالک بی‌فلسفه
- (۳) گمراه‌کننده - بی‌حاصل - سالک فیلسوف

۲۸۷۲. عامل حیات‌بخش موجودات از نظر سهروردی و تلقی او از رستگاری چیست؟

- (۱) اشعه نور الهی - وصول به مراتب نورانی
- (۲) تابش نور در مراتب مختلف - برخورداری از موهبت نور مطلق
- (۳) شدت نورانیت هر موجود - برخورداری از روشی نور محض
- (۴) اشعة نور مطلق الهی - وصول کامل به نور الاتوار

۲۸۷۳. کدام عبارت با ویژگی‌های خلافت در نظر سهروردی مغایرت ندارد؟

- (۱) ریاست تامه داشتن به نحوی که بر همه غالب و فائق شود
- (۲) بطور نهان و در نهایت گمنامی است.
- (۳) تنها به کمال برهانی و استدلالی رسیده است.
- (۴) امور و حقایق را خود به طور مستقیم از جانب خداوند دریافت می‌دارد.

۲۸۷۴. کدامیک، لزوماً نزد سهروردی «حکیم متأله» شعرده می‌شود؟

- (۱) آن که اشتیاق به حقیقت او را به جستجوی معرفت وامی دارد.
- (۲) آن که خود را پاک کرده و قلب او به حقیقت روشن شده است.
- (۳) استاد در مقام برهان که دلش به نور حقیقت روشن است.
- (۴) کسی که در مقام استدلال و برهان بر همه غلبه یابد.

۲۸۷۵. در جغرافیای عرفانی شیخ شهاب الدین سهروردی، مراد از «مشرق»، «مغوب کامل» و «مغوب وسطی» به ترتیب کدام است؟

- (۱) جهان فرشتگان - عالم مثال - آمیختگی نور و ظلمت
- (۲) جهان مجردات - عالم مثال - عالم ماده
- (۳) جهان نور محض - عالم افلاک - عالم ماده
- (۴) جهان فرشتگان مجرد - عالم ماده - آمیختگی نور و ظلمت

۲۸۷۶. به اعتقاد سهروردی اشکال حکمت مشاء و عرفان به ترتیب این است که اولی و دومی

- (۱) گمراه‌کننده است - به برهان بهایی نمی‌دهد.
- (۲) به عقل نظری اکتفا می‌کند - به عقل نظری بهایی نمی‌دهد.
- (۳) صرفاً بر اساس فلسفه یونان است - از عقل بهره نمی‌گیرد.

۲۸۷۷. از نظر سهروردی، کدامیک ویژگی ضروری صاحب ریاست تاهم نیست؟

- (۱) استاد بودن در بحث و استدلال
- (۲) استیلا بر آشکار و نهان امور
- (۳) دریافت بی‌واسطه حقیقت
- (۴) تصفیه نفس و روشی درون

۲۸۷۸. از نظر ابن‌سینا و سهروردی به ترتیب، تفاوت واقعیات در عالم طبیعت به چیست؟

- (۱) طبع - ذات
- (۲) رتبه - ذات
- (۳) شدت و ضعف
- (۴) طبع - شدت و ضعف

■ وقتی تا اینجا اومدی، قطعاً یه اراده آهنین داری! من واقعاً بہت تبریک می‌گم بابت پشتکار و انرژی ستودنیت. فقط اومدم بگم تست‌های بعد مین‌گذاری شده و جزء سخت‌ترین تست‌ها هستن! برو و منفجرشون کن!

۲۸۷۹. وقتی وجود خدای عالم مطلق، قادر مطلق و خیرخواه محض را در کنار وجود شروری مثل فقر، زلزله، بیماری‌های لاعلاج و... قرار می‌دهیم، می‌توان نتایج فلسفی متعددی از این تقارن گرفت، کدام نتیجه به بیان ابن‌سینا در این مورد نزدیک‌تر است؟

- (۱) وجود شرور، وجود خدای عالم مطلق، قادر مطلق و خیر محض را نفی می‌کند.
- (۲) وجود شرور، احتمال وجود خدای عالم مطلق، قادر مطلق و خیر محض را پایین می‌آورد.
- (۳) وجود شرور، احتمال وجود خدای عالم مطلق، قادر مطلق و خیر محض را افزایش می‌دهد.
- (۴) وجود شرور، در مقابل خدا نیست و قابل تبیین فلسفی و عقلی است.

۲۸۸۰. نظامی که خداوند خلق کرد چگونه نظامی است و کدام صفت خداوند باعث پدیداری عالم است؟

- (۱) متقن - لطف و رحمت
- (۲) احسن - علم خدا
- (۳) متقن - علم خدا
- (۴) احسن - لطف و رحمت

۲۸۸۱. کدام عبارت درباره علت هدفمند بودن عالم طبیعت از منظر ابن‌سینا مناسب‌تر است؟

- (۱) طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال خویش سوق می‌دهد.
- (۲) اجزای عالم طبیعت تحت علم الهی به گونه‌ای خلق شدند که بهترین نظام ممکن را شکل می‌دهند.
- (۳) طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که هدف و مقصدش در ذات و طبیعتش وجود دارد.
- (۴) اجزای عالم طبیعت طبع و ذاتی دارند که متشاً تحولات و مبدأ حرکات کل عالم طبیعت هستند.

۲۸۸۲. کدام گزینه دیدگاه ابن‌سینا درباره طبیعت را به درستی بیان کرده است؟

- (۱) طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصدی خاص دارد و این مقصد بیرون از ذات عالم طبیعت است که همان خداست.
- (۲) طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد: حتی اگر مانعی در راه طبیعت قرار بگیرد.
- (۳) ما به هر بخشی از جهان نگاه کنیم، به خودی خودش خیر است، تنها باید آن را از منظر عقلی بینگیریم.
- (۴) ابن‌سینا از ما می‌خواهد که علاوه بر مطالعه عالم طبیعت، در رابطه وجودی این عالم با مبدأ کل جهان هستی نیز تأمل کنیم.

۲۸۸۳. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) نظام احسن، نظامی سرشار از خیر و خالی از شر است.
- (۲) نظام احسن بودن طبیعت، معلول بر لطف و عنایت خداست.
- (۳) هر شر، مانعی است برای رسیدن به خیرات بالاتر.
- (۴) شرهای ظاهری، در نظام احسن به شکل خیرات نمایانند.

۲۸۸۴. کدام گزینه از نظر ابن‌سینا درست است؟

- (۱) طبیعت هر شیء لزوماً آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌رساند.
- (۲) شر و بدی‌های حقیقی عالم در کل متجر به خیر و خوبی می‌شوند.
- (۳) حتی با نگاه کردن به بخش کوچکی از طبیعت به نظام احسن پی می‌بریم.
- (۴) پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار شر و بدی ظاهری هستند.

۲۸۸۵. کدام گزینه در مورد ابن‌سینا و طرز تفکر او نادرست است؟

- (۱) او مدتی همزمان به فراگرفتن طب به تعلم فقه مشغول بود.
- (۲) او در سن شانزده سالگی یک دوره منطق و فلسفه را آغاز کرد که یکسال و نیم طول کشید.
- (۳) شیخ‌الرئیس به گفته خودش برخی مسائل علمی را در خواب طرح کرد.
- (۴) یادگیری ریاضیات و منطق و فلسفه را نزد یک شخص آغاز کرد.

- ۳۸۸۶.** از میان موارد زیر کدام دو مورد مربوط به یک کتاب است؟
- الف) این کتاب هم اکنون به طور کامل موجود نیست.
  - ب) کتاب مورد بحث به زبان فارسی تألیف شده است.
  - ج) به صورت کلی این کتاب به بیست جزء تقسیم می‌شود.
  - د) کامل‌ترین مرجع حکمت مشافی این کتاب است.
- ۴) الف - ج   ۵) ج - د   ۶) ب - ج   ۷) الف - ب
- ۳۸۸۷.** چه تعداد از گزاره‌های زیر درباره ابن‌سینا درست است؟
- الف) ابن‌سینا در فلسفه نسبت به طب شهرت بیشتری دارد.
  - ب) ابن‌سینا طبیعت را یک مجموعه معتقد می‌داند، به همین دلیل در یک نگاه کلی در آن بدی نمی‌بینند.
  - ج) از منظر او اگرچه جهان ماده، هدف مشخصی ندارد، اما کل هستی یک هدف معین دارد.
- ۸) سه   ۹) دو   ۱۰) یک   ۱۱) صفر
- ۳۸۸۸.** چه تعداد از موارد زیر منطبق بر اندیشه‌های سهوروی هستند؟
- الف) حکیم متأله همواره در جهان است.
  - ب) جهان هیچ‌گاه با وجود حکیم متأله به زیر سایه ظلمت نمی‌رود.
  - ج) حکیم متأله حتی اگر بر مردم حکومت نکند، حاکمیت پنهان دارد.
- ۱۲) صفر   ۱۳) یک   ۱۴) دو   ۱۵) سه
- ۳۸۸۹.** در فلسفه شیخ اشراق یک از موارد زیر در فرایند جداگانه اتفاق می‌افتد؟
- ۱) اشراق   ۲) تجلی خداوند   ۳) حیات‌بخشی به موجودات   ۴) رستگاری
- ۳۸۹۰.** چه تعداد از عبارات زیر در مورد دستگاه فلسفی سهوروی و اندیشه‌های مربوط به آن درست است؟
- الف) تاریکی در این دستگاه فلسفی مساوی با عدم است، برخلاف نور.
  - ب) در این نوع تفکر مشرق و مغرب هیچ ارتباطی با معنای زمینی ندارند.
  - ج) در نگاه سهوروی نور و ظلمت نمی‌توانند به هم آمیخته باشند.
- ۱۶) صفر   ۱۷) یک   ۱۸) دو   ۱۹) سه
- ۳۸۹۱.** تفاوت ریاست مدینه فاضله با ریاست حکیم متأله در نظر سهوروی بیان شده است؟
- ۱) دریافت بی‌واسطه حقیقت توسط حکیم متأله
  - ۲) عدم ریاست از راه قهر و غلبه بر جامعه
  - ۳) شایستگی ریاست بر جامعه برای حکیم متأله
  - ۴) فضیلت برخی از اعضای جامعه نسبت به دیگران در مدینه فاضله فارابی
- ۳۸۹۲.** از نظر شیخ اشراق آن چیزی که از طریق ماهیت در فلسفه مشاء میان اشیا تفاوت ایجاد می‌کرد، در فلسفه اشراق به چه صورت است؟
- ۱) هیچ تفاوتی بین اشیا در حقیقت‌شان وجود ندارد.
  - ۲) میزان بهره‌مندی آن‌ها از حقیقت نور برابر نمی‌باشد.
  - ۳) تفاوت بین اشیای جهان همگی تصور ساختگی ذهن است.
- ۳۸۹۳.** از نظر شیخ اشراق قیلسوف اشراقی برای تعمیم دریافت خود به دیگران از بدو شروع کسب معرفت، به ترتیب از چه ابزار و چه روش‌هایی استفاده می‌کند؟
- ۱) شهود قلبی - عقل - شهود قلبی
  - ۲) استدلال عقلی - شهود قلبی - استدلال عقلی
  - ۳) شهود قلبی - استدلال عقلی - شهود قلبی
- ۳۸۹۴.** کدام گزینه در خصوص دسته‌بندی جویندگان معرفت از نظر شیخ اشراق نادرست است؟
- ۱) دسته سوم که به طریقه برهان و فلسفه استدلای توجهی ندارند به هیچ دریافتی نمی‌رسند.
  - ۲) دسته دوم همان طریقه فلسفه مشائی و روش ابن‌سینا در آن فلسفه می‌باشد.
  - ۳) جهان هیچ‌گاه خالی از شخصی نیست که در دسته چهارم جای دارد.
  - ۴) دسته اول آنان‌اند که تازه عطش و شوق استدلال و اشراق یافته‌اند.
- ۳۸۹۵.** کدام گزینه در خصوص مغرب و مشرق جهان صحیح است؟
- ۱) مشرق جهان در جغرافیای سهوروی فرشتگان مقرب الهی هستند.
  - ۲) هیچ انسانی به دلیل تجرد فرشتگان قادر به شهود آن‌ها نیست.
  - ۳) مرتبه‌ای از مغرب وسطی می‌تواند نسبت به مرتبه دیگر در حکم مشرق باشد.
  - ۴) از نظر سهوروی تنها مشرق کامل، مغرب کامل و مغرب وسطی به‌طور مطلق وجود دارد.
- ۳۸۹۶.** ریاست امام متأله از نظر سهوروی
- ۱) برای همگان آشکار است.
  - ۲) بدون قهر و غلبه است.
  - ۳) بدون وحی ممکن نیست.
  - ۴) از بین برنده تاریکی است.

- (سراسری ۹۶) ۲۹۰۹. پاسخ اصلی ابن‌سینا به این سؤال که «چرا نظام عالم نظام احسن است» کدام است؟
- ۲) هر موجودی به سوی خیر و کمال حرکت می‌کند.
  - ۴) هر موجودی در طبیعت نقش خاصی دارد.
  - ۱) وقایع ویرانگر هم جزء ضروری نظام عالم‌اند.
  - ۳) نظام موجودات منطبق بر علم الهی است.
- (سراسری ۹۶) ۲۹۱۰. منظور سهروردی از نور کدام است؟
- ۱) هستی مطلق
  - ۲) حقایق مجرد
  - ۳) واقعیت اشیا
  - ۴) ذات باری تعالی
- (سراسری ۱۴۰۵) ۲۹۱۱. کدام عبارت را می‌توان از دیدگاه ابن‌سینا در طبیعت‌شناسی نتیجه گرفت؟
- ۱) همه موجودات طبیعی، دارای طبیعت خاصی هستند که بر اساس حرکت و تحولات آن‌ها شکل می‌گیرند.
  - ۲) تحقیق در ماورای طبیعت، دانشمند را از روابط میان پدیده‌ها آگاه می‌کند و به خشون در برابر حق و می‌دارد.
  - ۳) با توجه به اینکه نظام عالم احسن است، داوری در مورد وقایع مخرب طبیعی که خیرند یا شر، غیرممکن است.
  - ۴) وجود هر موجود طبیعی از جهاتی خیر است و از جهات دیگری شر، اما در مجموعه عالم، وجودش جز خیر نیست.
- (خارج ۱۴۰۰) ۲۹۱۲. با استفاده از طبیعت‌شناسی ابن‌سینا، کدام عبارت درست است؟
- ۱) بتدگان عالم خداوند که خشیت او را به دل دارند، کسانی‌اند که از طبیعت گذشته و در مaura الطبیعه تحقیق کرده‌اند.
  - ۲) با وجود خسارت‌هایی که ملخ‌های مهاجم به کشاورزان می‌زنند، نمی‌توان آن‌ها را حشراتی بی‌فایده و مضر به حال طبیعت دانست.
  - ۳) بیماری، پیری و مرگ هر چند شر و بدی به نظر می‌رسند اما با توجه به نظام احسن، هیچ‌گونه داوری در مورد آن‌ها نمی‌توان کرد.
  - ۴) طبیعت مرتبه‌ای هستی است که رو به مقصدی خالص دارد و موجودات آن، دستخوش تحولاتی می‌شوند که منشأ طبیعت آن‌ها می‌شود.
- (سراسری ۱۴۰۵) ۲۹۱۳. بر اساس تفسیر قطب‌الدین رازی از حکمت اشرافی سهروردی، پایه اصلی این حکمت کدام است؟
- ۱) کشف و شهود
  - ۲) نور عقل آدمی
  - ۳) حکمت شرقیان فارس
  - ۴) سیر و سلوک و مجاهده
- (خارج ۱۴۰۱) ۲۹۱۴. کدام عبارت، تفاوت حکمت اشرافی با حکمت مشایبی را به نحو دقیق‌تری بیان می‌کند؟
- ۱) بحث و استدلال را برای مطالعه مسائل وجود کافی نمی‌داند.
  - ۲) اساس آن سلوک معنوی و عرفانی و مجاهدت با نفس است.
  - ۳) بهجای فلسفه ارسطو و یونان، از حکمت ایران باستان بهره می‌برد.
  - ۴) بهجای مسئله واقعیت وجود، به مسئله نور و مطالب مربوط به آن می‌پردازد.
- (دی ۱۴۰۵) ۲۹۱۵. کدام عبارت با دیدگاه‌های ابن‌سینا سازگاری بیشتری دارد؟
- ۱) شناخت جهان طبیعت به مدد مشاهده، استقرار، روش تجربی و براساس اصول عقلاتی امکان‌پذیر می‌شود.
  - ۲) مشاهده دقیق، استقرار و آزمایش‌های مکرر، دانشمند را به یک بیتش کلی نسبت به مراتب وجود می‌رساند.
  - ۳) با بررسی و مطالعه تجربی تک‌تک موجودات جهان، وجود یک مبدأ که خالق نظام احسن است، اثبات می‌شود.
  - ۴) هر یک از موجودات عالم، طبیعتی دارد که هم آثار آن موجود را تعیین می‌کند و هم منشأ آثار کل عالم طبیعت می‌شود.

۴. ۳۸۲۲ سهپوری سفرهای خود را با سلوک معنوی و عرفانی درآمیخت و به مجاہدت با نفس مشغول شد. او اغلب ایام سال روزه داشت و در خلوت خود به ذکر و عبادت مشغول بود تا آنکه به مقامات عالی عرفان و برترین درجات حکمت نائل شد.

۵. ۳۸۲۳ مهمنترين کتاب سهپوری «حکمةالاشراق» است و او مکتبی جدید را در فلسفه اسلامی ارائه کرد و در این کتاب از شیوه مشائیان فراتر رفت و حکمت اشراقی را پایه‌گذاری کرد.

۶. ۳۸۲۴ از نظر سهپوری تحقیق فلسفی به شیوه استدلای محضور و بدون رسیدن به قلب بی‌نتیجه است.

۷. ۳۸۲۵ از نظر سهپوری سیر و سلوک روحانی و قلبی بدون تربیت عقلانی گمراه‌گشته است.

۸. ۳۸۲۶ مشرق جهان در جغرافیای سهپوری نور محض یا محل فرشتگان مقرب است که به دلیل تجرد از ماده برای موجودات خاکی قابل مشاهده نیستند.

۹. ۳۸۲۷ ذات نخستین، نور مطلق، یعنی خدا پیوسته نورافشانی می‌گند و بدین ترتیب متجلی می‌شود.

۱۰. ۳۸۲۸ ذات نخستین، نور مطلق، نورافشانی می‌گند و بدین ترتیب متجلی می‌شود و همه چیزها را به وجود می‌آورد و با اشعه خود به آن‌ها حیات می‌بخشد، بدین ترتیب موجودات دیگر نیز آشکار می‌شوند.

۱۱. ۳۸۲۹ شیخ اشراق مبدأ جهان و خالق هستی را نور محض می‌داند و اورا «نورالاتوار» می‌نامد. اشیای دیگر از تابش و پرتو نورالاتوار پدید آمدند.

در این دیدگاه، رستگاری عبارت از وصول کامل به این روشی است.

۱۲. ۳۸۳۰ سهپوری می‌گوید: «ذات نخستین، نور مطلق، یعنی خدا پیوسته نورافشانی (اشراق) می‌گند و بدین ترتیب، متجلی می‌شود و همه چیزها را به وجود می‌آورد (تجلى خداوند در پدیده‌ها به آفرینش و به وجود آمدن آن‌ها معلوم نورافشانی و اشراق خداوند یا همان نور محض است) و با اشعه خود به آن‌ها حیات می‌بخشد (حیات موجودات معلوم بهره‌مندی از اشعة آن است).

همه چیز در این جهان پرتویی از نور ذات اوست و هر زیبایی و کمالی، موهبتی از رحمت اوست (زیبایی و کمال در موجودات ناشی از رحمت خداوند است) و

رسنگاری، عبارت از وصول کامل به این روشی است.

۱۳. ۳۸۳۱ آنانی که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند، حکیم متأله‌اند و بهترین دسته به حساب می‌آیند.

۱۴. ۳۸۳۲ متظور سهپوری از ریاست، ریاست از راه غلبه نیست، بلکه گاه ممکن است امام متأله به طور نهانی باشد و گاه آشکار.

۱۵. ۳۸۳۳ هر گاه جهان از تدبیر حکیمی الهی تهی ماند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکند.

((توجه)): جهان هیچ گاه تهی از وجود حکیم متأله نیست و او در هر زمانه‌ای وجود دارد، اما ممکن است جهان از تدبیر چنین حکیمی محروم و بی‌بهره شود.

۱۶. ۳۸۳۴ گاه باشد که امام متأله در ظاهر حاکم باشد و گاه به طور نهانی- در هر حال او راست ریاست تامه. متظور از ریاست واقعی جهان حاکمیت او هم در نهان و هم در ظاهر است.

۱۷. ۳۸۳۵ ریاست تامه برای حکیم متأله است، اما این ریاست از طریق قهر و غلبه نیست و چه بس از زمانی حکیم متأله در عین گمتنامی باشد و بر مردم ریاست نکند.

۱۸. ۳۸۳۶ ابن سینا یا ابوعلی سینا با القاب مشهور حجۃالحق و شیخ الرئیس در مشرق زمین و در اروپا با القاب اویستا و اویسن و شاهزاده اطبا معروف است.

۱۹. ۳۸۳۷ معلم اول لقب ارسطو و معلم ثانی لقب فارابی است.

۲۰. ۳۸۳۸ ابن سینا در مشرق زمین با القاب حجۃالحق و شیخ الرئیس معروف است. در اروپا با القاب اویستا، اویسن و شاهزاده اطبا معروف است. ابوعلی سینا نام دیگر ابن سیناست و لقب نیست.

۲۱. ۳۸۳۹ فارابی فلسفه اسلامی (مشاه) یا نبوی را تأسیس کرد و لقب معلم ثانی وی از همین روست، اما ابن سینا بود که فلسفه مشاه را به صورت نظام مند و مدون ارائه کرد.

فلسفه دوازدهم درس دهم

۲۲. ۳۸۰۶ ابوعلی سینا یا ابن سینا از داناترین و پرآوازه‌ترین حکما و دانشمندان در مراسر جهان است که در اروپا با القاب اویستا، اویسن و شاهزاده اطبا مشهور است.

۲۳. ۳۸۰۷ این فیلسوف در زندگی نامه‌ای که برای شاگرد و فرمانده خود، ابو عیید جوز جانی، نگاشته بود مراحل رشد علمی و فلسفی خود را توضیح داده است.

۲۴. ۳۸۰۸ پدر ابن سینا وی را در همان کودکی به معلم قرآن و ادب می‌سپارد. ابن سینا در منطقه ریاضیات شاگرد ابو عبدالله ناتلی بود

۲۵. ۳۸۰۹ این سینا در شرق شیخ الرئیس

حجۃالحق در اروپا اویستا، اویسن و شاهزاده اطبا

۲۶. ۳۸۱۰ روش ابن سینا در تحلیل مسائل فلسفی، عقلی و استدلای است که آن را ارسطو پایه‌گذاری کرد.

۲۷. ۳۸۱۱ کتاب شفا در بردارنده موضوعات مختلف است و توجه کنید که کل کتاب با تمام این موضوعات به عنوان کامل‌ترین مرجع مشائی شناخته نمی‌شود، بلکه دایرةالمعارف علمی و فلسفی است که قسمت الهیات آن به

مباحث فلسفه پرداخته و کامل‌ترین مرجع حکمت مشائی است که از مهمنترين کتب فلسفی بهشمار می‌آید. آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در اشارات و تنبیهات بیان شده است. داشتname علایی به زبان فارسی و برای علامه‌الدوله حاکم اصفهان

نوشته شده است و کتاب قانون نوعی فرهنگ‌نامه پژوهشی است.

۲۸. ۳۸۱۲ کتاب قانون نوعی فرهنگ‌نامه پژوهشی و از معروف‌ترین آثار ابن سیناست. اشارات و تنبیهات آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در حکمت و فلسفه

۲۹. ۳۸۱۳ است: داشتname علایی به زبان فارسی و شامل ابواب مختلف حکمت است، اما آخرین دیدگاه‌های ابن سینا نیست و کتاب شفا دایرةالمعارف عظیم علمی و فلسفی و مشتمل بر موضوعات علوم مختلف است.

۳۰. ۳۸۱۴ از معروف‌ترین آثار ابن سینا نوعی فرهنگ‌نامه پژوهشی به نام قانون است که به برخی زبان‌های مختلف دنیا ترجمه شده است. دایرةالمعارف عظیم علمی و فلسفی ابن سینا به نام شفا که قسمت الهیات آن از مهمنترين آثار فلسفی بهشمار می‌آید.

۳۱. ۳۸۱۵ آخرین دیدگاه‌های ابن سینا درباره حکمت در کتاب اشارات و تنبیهات آمده است: در حالی که سه گزینه دیگر به کتاب شفا اشاره دارند.

۳۲. ۳۸۱۶ قانون: که نوعی فرهنگ‌نامه پژوهشی است، از معروف‌ترین آثار ابن سینا بهشمار می‌رود و به زبان‌های لاتین، انگلیسی، فرانسه و آلمانی ترجمه شده است. نجات: بیان مختصر فلسفه ابن سیناست و به بیشتر زبان‌های زنده دنیا ترجمه شده است. انصاف: دارای بیست جزء و شامل هزار هزار مسئله بوده اما در حمله غزنویان به اصفهان به غارت رفته و تنها چند جزء آن باقی مانده است.

۳۳. ۳۸۱۷ عنایت و لطف الهی که همان علم خداوند است، سبب ایجاد نظام احسن شده است. از نظر ابن سینا آنچه سبب حرکت موجودات به سوی کمال و خیر آنان است، طبیعت هر شیء است.

۳۴. ۳۸۱۸ شرور جهان همگی در یک نظام کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند.

۳۵. ۳۸۱۹ از نظر ابن سینا تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، داشتمد و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند.

۳۶. ۳۸۲۰ همه آنچه که شر و نقص در عالم طبیعت به حساب می‌آید در یک نظام جهانی کلی تأثیر مثبت دارد و سبب کمال نهایی طبیعت است.

۳۷. ۳۸۲۱ لذا با نگاه به بخش کوچکی از عالم طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

۳۸. ۳۸۲۲ این سینا معتقد است تأمل در روابط میان پدیده‌ها از طریق ارتباط و خداوند در کنار تحقیقات در روابط میان پدیده‌ها از ارتباط اتصال و ارتباط یافتن با مبدأ وجود سبب گذر از ظاهر اشیاء و دستیابی به کنه اشیا می‌شود.

۳۹. ۳۸۲۳ شیخ در زنجان متولد شد، در مراغه تحصیلات خود را آغاز کرد و آرای ابن سینا را در اصفهان شناخت.

- ۳۸۵۷** قانون در موضوع پژوهشی نوشته شده است و موضوع سایر کتاب‌ها فلسفه و حکمت است.
- ۳۸۵۸** عالم طبیعت چون مطابق با علم خداست و علم خدا بهترین علم است پس این جهان بهترین جهان (نظم احسن) است.
- ۳۸۵۹** بهترین ممکن است نه اینکه بهتر قابل تصور نیست. مثلاً بهشت به طبع خیلی جای بهتری است، اما حقیقت این است که اگر نگاه کلی کنیم نمی‌توانیم بهتر از آن جهانی بیابیم که با این خصوصیات این مقدار نظر را داده باشد.
- ۳۸۶۰** بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ شیخ اشراق آن را بهطور کلی کنار نگذاشته است، بلکه از آن استفاده کرد و همراه با آن از اشراق هم بهره برده است. ۲ ریاست تامه هیج گاه از راه قهر و به زور حکومت نمی‌کند. ۳ برای رابطه وجودی نگاه کلی لازم است. برای کشف روابط بین پدیده‌ها یا همان علوم تجربی نگاه جزئی مفید است.
- ۳۸۶۱** دانشمندی علایی به زبان فارسی است.
- ۳۸۶۲** وجه تسمیه را علاوه بر طبیعت خاص داشتن هر جز دارای طبیع خاص بودن طبیعت به عنوان یک کل نیز می‌داند.
- ۳۸۶۳** دقت کنید شیخ اشراق رستگاری را در دستیابی کامل انسان به روشی می‌داند نه فقط مرتبه‌ای از نور، چون مرتبه‌ای از نور را تمام انسان‌ها دارا هستند. (حذف گزینه ۳)
- دقت کنید گزینه‌های «۱» و «۴» از نتایج این رستگاری است و خود رستگاری رسیدن به روشی مخصوص خداوند است.
- ۳۸۶۴** فلسفه مشاه به این خاطر به این نام مشهور شد که ارسطو هنگام تدریس خود راه می‌رفت و در اسلام فارابی آن را تأسیس و ابن سینا آن را مدون کرد و گسترش داد.
- ۳۸۶۵** اجزای عالم طبیعت هر کدام طبع خاص و ذات خاص خود را دارند، نه اینکه ذات همگی یکسان باشد.
- ۳۸۶۶** از نظر ابن سینا هر یک از اجزای عالم، طبع خاص خود را دارد که هدف و مقصدش درونش است، لذا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال ویژه همان شیء رهنمای می‌سازد.
- ۳۸۶۷** مبدأ کل جهان هستی خود توانگر و بی‌نیاز مطلق است نه اینکه جهان را بی‌نیاز مطلق، خلق کرده باشد، همه چیز نیازمند او هستند.
- ۳۸۶۸** طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص دارد اما از نظر ابن سینا بالاترین مرتبه هستی نیست.
- ۳۸۶۹** سهور در عقل، شهود و وحی را با هم به کار می‌برد، چراکه از نظر او عقل بدون شهود بی‌نتیجه و شهود بدون عقل گمراه‌کننده است.
- ۳۸۷۰** همه چیز در این جهان پرتوی از نور ذات اول و هرزیابی و کمالی، موهبتی از رحمت اول و رستگاری عبارت است از وصول کامل به این روشی.
- ۳۸۷۱** از نظر سهور در عقل فلسفه بی‌سلوک، بی‌حاصل و سلوک بی‌فلسفه، گمراه‌کننده است. حکیم متأله فیلسوف سالک است.
- ۳۸۷۲** از نظر شیخ اشراق خداوند یانور مطلق بالأشعة خود به موجودات حیات می‌بخشد و وصول کامل به روشی یعنی نور الاتوار، یعنی دستیابی به رستگاری.
- ۳۸۷۳** برای مقام خلافت ضروری است که امور و حقایق را بی‌واسطه از حق تعالی دریافت کند.
- ۳۸۷۴** حکیم متأله از نظر سهور دری هم باید در بحث استاد باشد (در مقام برهان استاد باشد) و هم به تصفیه نفس پرداخته باشد.
- ۳۸۷۵** مشرق ← جهان نور محض یا جهان فرشتگان مقرب مغرب کامل ← جهان تاریکی یا عالم ماده مغرب وسطی ← آمیختگی نور و ظلمت
- ۳۸۷۶** از نظر سهور دری حکمت مشاه که صرفاً به عقل نظری اکتفا می‌کند، بی‌حاصل است و تصویفرسمی که به عقل نظری بهایی نمی‌دهد موجب گمراهی است.
- ۳۸۷۷** از نظر سهور دری صاحب ریاست تامه باید در استدلال نیز استاد باشد، علاوه بر این باید از روشی درون برخوردار بوده و حقیقت را از منبع آن دریافت کند؛ اما حکومت، ریاست و استیلای ظاهری ویژگی ضروری صاحب ریاست تامه نیست.

- ۳۸۳۹** کتاب شفادرانه موضوعات مختلف است و با تمام این موضوعات به عنوان کامل‌ترین مرجع مشائی شناخته نمی‌شود، بلکه دایرةالمعارف علمی و فلسفی است که قسمت الهیات آن به مباحث فلسفه پرداخته و کامل‌ترین مرجع حکمت مشائی است که از مهم‌ترین کتب فلسفی بهشمار می‌آید.
- ۳۸۴۰** شفا ← دایرةالمعارف علمی و فلسفی / قانون ← فرهنگ‌نامه پژوهشی دانشمندی علایی ← ابواب مختلف حکمت در آن متدرج است.
- ۳۸۴۱** از نظر سهور دری حکیم متأله هم باید در بحث استاد باشد، یعنی در صور برهانی به کمال رسیده باشد و هم به اشراق و عرفان دست یازیده باشد.
- ۳۸۴۲** خداوند، عالم طبیعت را با لطف و عنایت خود پدید آورده است از منظر ابن سینا حتی آنچه ظاهراً شر و بدی محسوب می‌شود، در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارد و به کمال طبیعت کمک می‌کند.
- ۳۸۴۳** طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. علت نام‌گذاری طبیعت بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند و خود این عالم نیز به عنوان یک کل، طبع و ذاتی دارد که متشاً و مبدأ حرکات و تحولات آن است.
- ۳۸۴۴** به نظر ابن سینا، طبیعت هر شیء، آن را به سوی خیر و کمال و مقصد و غایتی که در ذات خود آن نهفته است سوق می‌دهد.
- ۳۸۴۵** طبیعت مرتبه‌ای خاص از هستی است که رو به مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است و علت نام‌گذاری آن این است که اجزاء ای عالم هر کدام طبع و ذات خاصی دارند.
- ۳۸۴۶** از نظر ابن سینا برای کشف روابط میان پدیده‌ها و بی‌بردن به باطن اشیا باید در رابطه عالم هستی با خدا تأمل کرد و از طریق اتصال با مبدأ وجودی عالم هستی یعنی خداوند به ذات و کنه عالم پی برد.
- ۳۸۴۷** ذات هر چیزی از خداست: زیرا ذات هر چیزی یا از او پدید آمده یا از چیزی پدید آمده که خود آن چیز را خداوند به وجود آورده است. پس همه چیزها بتد و مملوک اوت و او به هیچ چیز محتاج نیست.
- ۳۸۴۸** از نظر ابن سینا شرور و بدی‌ها و توافق ظاهری‌اند و هر کدام در نظام کلی جهان مؤثر و برای کمال نهایی طبیعت مفید و کمک‌گننده‌اند. به تعبیری لازمه رسیدن به کمال نهایی طبیعت‌اند.
- ۳۸۴۹** از نظر ابن سینا تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن آن‌ها می‌رساند: آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق و امنی دارد و مصدق آیة شریفه مذکور می‌سازد.
- ۳۸۵۰** کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته حکیم متأله است.
- ۳۸۵۱** از نظر سهور دری سیر و سلوک روحانی بدون تربیت عقلانی گمراه‌کننده است.
- ۳۸۵۲** قسمت الهیات شفا در بردارنده فلسفه ابن سینا است. (حذف گزینه‌های ۱ و ۲) کتاب انصاف در زمان حمله مغولان غارت رفت و تنها چند جزء آن باقی مانده است. (حذف گزینه‌های ۱ و ۲)
- ۳۸۵۳** از نظر ابن سینا مقصد طبیعت در ذات و ماهیت خود طبیعت است و جدایی آن‌ها قابل انجام نیست.
- ۳۸۵۴** از دید ابن سینا تحقیق در روابط پدیده‌ها و بررسی رابطه وجودی آن‌ها با متشاً هستی هر دو لازم است.
- چنین حکیمی از دید شیخ همواره در جامعه حضور دارد، اما گاهی حکمت واقعی جهان نیز به دست اول و گاهی بهطور مخفی جامعه را رهبری می‌کند.
- ۳۸۵۵** اشارات آخرین دیدگاه‌های ابن سینا در حکمت را شامل می‌شود.
- ۳۸۵۶** این عبارت بیان کننده این است که اینقدر خدا فیض رسانده است که اگر لحظه‌ای نباشد همگان متوجه حضورش خواهد شد. مانند این جمله: «قدر عافیت را کسی می‌داند که به مشکلی دچار شود».
- یعنی حضور دائم خدا موجب عدم رؤیت او می‌شود و چون همیشه هست او را نمی‌بینیم، اما اگر نباشد متوجه می‌شویم که بوده است.

۱. ۳۸۹۱ فارابی دریافت حقیقت توسط رئیس مدینه فاضله را به واسطه ملک و حی می دانست: حال آنکه این واسطه برای حکیم متأله بیان نشده است.

۲. ۳۸۹۲ از نظر فلسفه اشراق هر واقعیتی نور است، البته نور مطلق، بلکه درجه‌ای است از نور. پس تفاوت موجودات در شدت و ضعف نورانیت آن‌هاست.

۳. ۳۸۹۳ فیلسوف اشراقی می‌کوشد آنچه را در مقام بحث و استدلال به دست آورده، با شهود قلبی و تجربه درونی دریابد و به ذاته دل برساند و آنچه را از طریق شهود گسب کرده است، با استدلال و برهان به دیگران تعمیم دهد.

۴. ۳۸۹۴ دسته سوم درست است که به برهان و استدلال عقلی توجهی ندارند، ولی از طریق تصفیه نفس به شهودهایی دست می‌یابند.

۵. ۳۸۹۵ در مغرب وسطی نور و ظلمت به هم آمیخته‌اند و هرچه به مشرق جهان نزدیکتر می‌شوند نور بیشتر می‌شود پس یک مفهوم نسبی است بنابراین مرتبه‌ای از آن که به مشرق نزدیک‌تر است نسبت به مرتبه دیگر در حکم مشرق است.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. مشرق جهان نور محض و محل فرشتگان مقرب است نه خود آن‌ها. ۲. روح انسان متعلق به مشرق جهان است و قادر به رسیدن به آن جایگاه می‌باشد. ۳. این مفاهیم در جغرافیای عرقانی نسبی هستند و مشرق‌های میانه‌ای داریم که نسبت به درجه پایین‌تر و مادی‌تر مشرق محسوب می‌شوند.

۶. ۳۸۹۶ ریاست امام متأله از طریق قهر و غلبه نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. ممکن است او در نهایت گمنامی باشد و ریاست او برای همگان آشکار نشود. ۲. شهود شرط حکیم متأله است نه لزوماً وحی الهی. ۳. تنها هنگامی که ریاست واقعی جهان بدست حکیم متأله بیفتند تاریکی‌ها را زیبین می‌برد.

۷. ۳۸۹۷ به غیر از گزینه «۴» که دو قسمت اول آن هم مرتبه‌اند و برتری نسبت بههم ندارند (حذف گزینه «۴») قسمت اول و دوم بقیه گزینه‌ها با هم مطابق‌اند. قسمت آخر گزینه «۱» نادرست است، زیرا ملاصدرا بعد از سه‌ورودی است و سه‌ورودی درباره او نمی‌تواند نظری داشته باشد قسمت آخر گزینه «۲» نادرست است، زیرا ریاست جهان به دست حکیم واقعی نیست، بلکه حکیم واقعی سزاوارترین فرد بر ریاست واقعی جهان است و اگر این ریاست به دست او افتاد، زمان وی بس نورانی و درخشن شود قسمت آخر گزینه‌های «۳» و «۴» درست است.

۸. ۳۸۹۸ تفاوت موجودات در شدت و ضعف نورانیت آن‌هاست.

۹. ۳۸۹۹ ریاست حکیم متأله باید تام باشد، ولی نه از راه قهر و غلبه، بلکه می‌تواند گاه نهان باشد و گاه ظاهر، ولی ریاستی است که به سبب آن جهان بس نورانی می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱. ۲ و ۳ لزوماً فقط از اوصاف حکیم متأله نیستند و سایرین هم می‌توانند آن را دلارا باشند. ۴. ریاست حکیم متأله می‌تواند آشکارا باشد و گمنام نباشد.

۱۰. ۳۹۰۰ **بررسی عبارت‌ها:** الف موضع این کتاب علم طب است و ابن‌سیتا پس از مدت کوتاهی در آن مهارت یافت. ب این کتاب به زبان‌های لاتین، انگلیسی، فرانسه و آلمانی ترجمه شده است. ج موضع این کتاب علم طب است که به عقیده این‌سیتا از علوم دشوار نیست. بنابراین تنها مورد «الف» نادرست است.

۱۱. ۳۹۰۱ طبق اصل ساختیت در می‌یابیم که نظام هستی، احسن است. از آنجا که جهان هستی از خدای متعال صادر شده و خدا علت‌العل است و با توجه به اینکه این علت هیچ نقص و عیبی ندارد، لذا طبق اصل ساختیت معلوم آن نیز بی‌نقص و عیب خواهد بود.

۱۲. ۳۹۰۲ از نظر این‌سیتا آنچه باعث تغییر در اشیا و حتی کل طبیعت است، ذات یا طبع آن‌هاست.

علم حقيقی به هر شیء یعنی فهم ارتباط وجودی آن شیء با مبدأ وجود. ۱۳. ۳۹۰۳ حکمت اشراق هم به برهان اهمیت می‌دهد و هم به عرفان و عرفان از عقل فراتر می‌رود.

۱۴. ۳۹۰۴ **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. به روش تجربی اشاره ندارد. ۲. به روش تجربه و آزمایش اشاره ندارد. ۳. به بهره‌مندی از اصول فلسفی اشاره ندارد.

۱۵. ۳۸۷۸ سه‌ورودی واقعیت را در جاتی از نور می‌داند که تفاوت آن‌ها به شدت و ضعف نورانیت آن‌هاست، اما این‌سیتا تفاوت اشیارا به طبع و ذات آن‌ها می‌داند، زیرا در نگاه او هر شیء طبیعت و ذات مخصوص به خود را دارد.

۱۶. ۳۸۷۹ این‌سیتا معتقد است که هیچ شری وجود ندارد یا اگر دارد، مقدمه خیر بزرگ‌تری است.

۱۷. ۳۸۸۰ خداوند با لطف و عنایت خویش عالم را خلق کرد و به‌گونه‌ای اجزای آن را تألیف کرد که نظامی احسن پدیدار شد.

۱۸. ۳۸۸۱ عالم طبیعت با لطف و عنایت الهی به وجود آمده است، یعنی علم خداوند به تمام عالم و اجزای عالم سبب ایجاد عالم شده است: بنابراین خداوند اجزای جهان را به‌گونه‌ای تألیف و ترکیب کرده است که نظام احسن را تشکیل داده است: لذا با توجه به احاطه علم الهی این نظام برتر بدون هدف نیست. سایر گزینه‌ها متشاً تکامل و تحولات عالم طبیعت را تبیین می‌کنند اما به مقصد و یا غایت و هدفمندی کل این نظام اشاره دقیقی ندارند.

۱۹. ۳۸۸۲ **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. از نظر این‌سیتا طبیعت مرتبه‌ای از هستی است که رو به مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۲. به نظر این‌سیتا طبیعت هر شیء آن را به سوی خیر و کمال مطلوبش سوق می‌دهد: به شرط اینکه مانع در راه طبیعت قرار نگیرد. ۳. آنچه ظاهر اشر و بدی به نظر می‌رسد، همگی در یک نظام کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند به همین جهت، با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کلی کرد.

۲۰. ۳۸۸۳ خداوند عالم طبیعت را بالطف و عنایت خود پدیدآورد و همه اجزای آن چنان ترکیب و تألیف شده‌اند که بهترین نظام ممکن، یعنی نظام احسن را تحقق می‌بخشند. سایر گزینه‌ها نادرست هستند چون این‌سیتا باوجود اینکه به شرور عالم توجه دارد اما وجود آن‌ها منافی نظام احسن جهان نمی‌داند، بلکه از نظر او این امور سبب ایجاد تعادل در جهان شده و در خدمت کمال نهایی آن هستند.

۲۱. ۳۸۸۴ شرور در یک نظام کلی و جهانی تأثیر مثبت و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند.

۲۲. ۳۸۸۵ **بررسی سایر گزینه‌ها:** ۱. شرط مهم در تحقیق رسیدن به کمال این است که مانع در راه طبیعت قرار نگیرد. ۲. شروبدی حقیقی در عالم نیست و همه ظاهری هستند.

۲۳. ۳۸۸۶ این‌گاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان درباره آن داوری کرد. ۲۴. ۳۸۸۷ این‌سیتا می‌گوید: «چون خواب بر من غلبه می‌کرد یا ضعفی در خود مشاهده می‌کردم، تجدید قوا می‌کردم و باز به قرائت مشغول می‌شدم و بسیار بود که در خواب همان مسائل بر من مکشوف می‌شد».

۲۵. ۳۸۸۸ به این ترتیب او در خواب به جواب برخی مسائل می‌رسیده و نه طرح آن‌ها.

۲۶. ۳۸۸۹ **بررسی عبارت‌ها:** الف انصاف ب دانشنامة علایی ج انصاف د شفا کمتر از فلسفه نیست. ب دیدن طبیعت در قالب یک مجموعه معتدل باعث می‌شود او برآیند اتفاقات را همواره مثبت بداند. ج به‌نظر این‌سیتا طبیعت به عنوان یک مجموعه هدف خاصی دارد. پس تنها مورد «ب» درست است.

۲۷. ۳۸۸۱ **بررسی عبارت‌ها:** الف جهان هیچ گاه از حکیمی که چتین باشد خالی نیست. ب ممکن است علی‌رغم وجود چتین حکیمی جهان به دلیل بی‌بهارگی از تدبیر او به زیر سایه ظلمت برود. ج گاه باشد که امام متأله در ظاهر حاکم باشد و گاه به طور نهانی. بنابراین تنها مورد «ب» نادرست است.

۲۸. ۳۸۸۲ **ذات نخستین، نور مطلق، یعنی خدا پیوسته نورافشانی (اشراق)** می‌کند و بدین ترتیب، متجلی می‌شود و همه چیزها را به وجود می‌آورد و با اشعة خود به آن‌ها حیات می‌بخشد: بنابراین اشراق، تجلی خدا، خلق موجودات و حیات‌بخشی به آن‌ها همگی طی یک فرایند واحد به انجام می‌رسد، اما رستگاری عبارت است از وصول کامل به این روشی و لذا از فرایند مذکور، متفاوت و جداست.

۲۹. ۳۸۸۳ **بررسی عبارت‌ها:** الف تاریکی یعنی نبود نور پس عدم است. ۳۰. ۳۸۸۴ در فلسفه شیخ اشراق، مشرق و مغرب معنای زمینی خود را ندارند. ۳۱. ۳۸۸۵ در میان مشرق محض و مغرب کامل، مغرب وسطی قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته‌اند. بنابراین تنها مورد «ب» درست است.